

P E R S
=====

Prijs Journalistenklub.

Einde maart werd de uitslag bekend gemaakt van de prijs van de Vlaamse Journalistenklub voor 1970.

Voor de geschreven pers werden de hh. Frans Verleyen en Hugo De Ridder bekroond voor hun gezamenlijke artikelenreeks in De Standaard onder de titel "Politieke portretten."

De tweejaarlijkse TV-prijs werd toegekend aan de h. Kris Borms, voor zijn reportage "Luchtkastelen" in verband met de zaak Etrimo.

De "Politieke Portretten" werden met eenparigheid van stemmen bekroond. De opzet van deze reeks was, politici die volop in de aktualiteit staan, beter te leren kennen, voornamelijk als mens.

Tot nogtoe verschenen interviews met Theo Lefèvre, Leo Collard, Leo Tindemans, Omer Vanaudenhove, Maurits Coppieters, Paul Vandenberg, Jos Van Eynde, Edmond Leburton, Alfons Vranckx, Gaston Eyskens, Pierre Descamps.

De prijzen werden op 19 april in het pershuis te Brussel plechtig overhandigd.

Bron : Het Belang van Limburg,
De Standaard
23/3/71.

Dagblad "Het Volk" tachtig jaar.

21 juni vierde dagblad "Het Volk" de tachtigste verjaardag van zijn bestaan.

Op 21 juni 1891 opgericht als het orgaan van de christelijke arbeidersbeweging in Vlaanderen, is het centenblad "Het Volkske" uitgegroeid tot één van de meest gelezen dagbladen in België, bestuurlijk en redactioneel in handen van een ploeg wiens toewijding en strijdvaardigheid de voortzetting is van een lange traditie.

Het Volk, De Nieuwe Gids, Het Laatste Nieuws, De Nieuwe Gazet, Volksgazet, Het Rijk der Vrouw/Femme d'Aujourd'hui, hebben een Dienst voor Informatie en Media-Onderzoek opgericht om aan de reclame-adviesburo's en adverteerders meer informatie over de lezers te verschaffen.

Dit door middel van analyses van de gegevens verschaft door het Belgisch Studiecentrum voor Reclamemedia. Men wil ook zoeken naar de best geschikte combinatie tussen de persorganen om aldus nieuwe en doeltreffende oplossingen aan de adverteerders voor te stellen. DIMO zal geen advertentie-inlassingsprogramma's uitwerken en is geen verkoopdienst.

Bron : De Nieuwe Gids
29/3/71.

Het informatieweekblad "Vlan" (liberaal) en de landbouwtijdschriften "Le Sillon Belge" en "Landbouwleven" zijn toegetreden tot de groep Rossel (Le Soir).

Bron : De Nieuwe
23/4/71.

Vranckx pleit voor bescherming opiniepers.

Tijdens een academische zitting in het stadhuis van Antwerpen, gehouden naar aanleiding van het 70-jarig bestaan van de Koninklijke Kring der Kommissarissen en Adjunkt-Kommissarissen van Politie van de stad Antwerpen en de omliggende gemeenten, pleitte minister van justitie Vranckx in zijn rede over "Vrijheid van voorlichting" voor de oprichting van een parlementaire commissie die de middelen zou onderzoeken om het bestaan van de opiniepers te verzekeren. Hij achtte het bestaan van een dergelijke commissie noodzakelijk, omdat de vrijheid om op objectieve wijze te worden voorgelicht meer en meer in het gedrang komt ingevolge het verdwijnen van allerlei opiniebladen en de concentratie in de pers.

Hij stelde vast dat belangrijke persbedrijven, op uitzondering van de politiek geëngageerde dagbladen, ware kapitaalondernemingen geworden zijn. Dit heeft volgens de minister een dubbel gevolg: de toenemende invloed van de geldmachten op de vrijheid van de drukpers en het verdwijnen van bepaalde opiniebladen die niet kunnen weerstaan aan financieel-ekonomische druk.

.../...

In zijn konklusies onderstreepte de minister dat de vrijheid van drukpers thans een teoretische vrijheid is geworden voor de lezer, ingevolge de toenemende invloed van de geldmachten op de pers.

Tevens zag hij graag dat een speciale wetgeving voor journalisten zou worden uitgevaardigd die hen bijzondere voorrechten zou toekennen maar eveneens verplichtingen zou opleggen en zou waken over de eerlijke naleving van de beroepsplicht.

Bron : De Standaard,
30/4/71

Volgens HLN-direkteur Maertens :
OVERHEID MOET PERS BIJSPRINGEN.

Direkteur-generaal Maertens van "Het Laatste Nieuws" gewezen voorzitter van de raad van beheer van de BRT, heeft in het LVV-blad "Volksbelang" positie gekozen ten gunste van overheidshulp aan de pers.

De overheid zou, aldus Maertens, de persvrijheid daadwerkelijk kunnen bevorderen door o.m. steun te verlenen aan het agentschap Belga "opdat het in staat zou zijn een ruime, objektieve en internationale berichtgeving aan alle kranten en dus aan de bevolking te verstrekken", door een zeer sterke verlaging van de PTT-tarieven (ook voor de distributie van kranten) en door steun aan de opleiding van journalisten.

Andere gunstige maatregelen zouden volgens Maertens zijn : het helpen van de uitgevers bij het toekennen van sociale voordelen (vooral een beter pensioen) aan de kleine zelfstandige dagbladverkopers; tegemoetkomingen in de papierprijs en het oprichten van een investeringsfonds waaruit tegen verlaagde interesten geleend zou kunnen worden om de technische uitrusting van de kranten te vernieuwen.

In verband met het BRT-statuuut stelt Maertens voor dat een belangrijk deel van de zendtijd in radio en TV zou voorbehouden worden aan stichtingen, opgericht in funktie van de grote ideologische stromingen. Zo zou een verruimde opiniëring mogelijk worden. Eventuele eter-reklame zou volgens Maertens tenslotte moeten gepaard gaan met een schaderegeling voor de geschreven pers. Men zou dan ook moeten onderzoeken of niet beter het "meer liberale" Britse stelsel gevolgd zou worden, waar naast de officiële zender een vrije zender toegelaten is.

Bron : De Standaard
12/5/71

Maandblad "Accent" bewandelt onbetreden journalistieke paden.

Een nieuw maandblad zag het levenslicht : Accent. Nee, geen tijdschrift uit de vele die dagelijks uitgestald liggen in de kiosken. Accent richt zich tot en wordt verspreid in de klasse waartoe wij allen zouden willen behoren: zij die over een jaarinkomen beschikken van meer dan 1,5 miljoen fr.

Het zouden er 20.000 zijn. Dat is althans de oplage van dit gespecialiseerd reclame-medium.

Behoort U tot de gelukkigen, dan ligt het eerste nummer een dezer dagen in Uw bus en mag U het elke maand opnieuw bij U thuis verwachten. Gratis, onder gesloten omslag, vierkleurig en als persoonlijke mail van de hoogste intellectuele en kapitaalcrachtige groep, zeggen de uitgevers.

Als dusdanig poogt Accent (alweer) een leemte op te vullen in de informatie. Niet door de politieke aktualiteit op de voet te volgen of te handelen over de wetenschap of het zakenleven maar door het leveren van "randinformatie die niet tot de betreden paden behoort". Dat gebeurt in hetzelfde volume in vier talen: het Engels, het Nederlands, het Frans en het Duits.

Einde vorige week werd het eerste nummer te Borgerhout aan het publiek voorgesteld: het brengt een paar korte bijdragen over antiek, homeopatische geneeskunde en de nieuwste vorm van modern art: de wegwerpknst. Tevens werden een aantal merk-artikelen voorgesteld. Want Accent is ook een blijde boodschap voor de verkoops promotie van artikelen "die alleen de topklasse zich permitteren kan".

Bron : De Standaard,
4/5/71.

In de Antwerpse Pers.

De N.V. De Vlijt, uitgeefster van "Gazet van Antwerpen" heeft een meerderheids participatie verworven in de N.V. Antwerpse Post, die sinds meer dan 25 jaar wekelijks een huis-aan huisblad uitgeeft en de verspreiding ervan via een gewaarborgd distributienet over gans de provincie Antwerpen verzekert.

In een mededeling wordt terzake verklaard dat, "in de overtuiging dat adverteren in onze moderne maatschappij steeds meer geldt als een onmisbaar middel tot kommunikatie en informatie

de N.V. De Vlijt door haar beslissing terzake de mogelijkheden daartoe krachtig hoopt te kunnen stimuleren en een uitbreiding van de advertentiemarkt in de hand te werken.

Bron : Het Belang van Limburg,
18/5/71.

"De Maand" verjongt.

Het tijdschrift "De Maand" (gesticht in 1958) onderging een grondige redactionele vernieuwing. Sinds het mei-nummer heet het "De Nieuwe Maand" en wordt het geleid door een redactieraad van 47 personen met aan het hoofd Mevrouw Rita Jolie-Mulier. De nieuwe actiegroep richt zich nadrukkelijk tegen het bestaande neo-kapitalistische stelsel in maatschappij en politieke konstelatie. Men wil pluralistisch werken voor een progressieve concentratie. Daartoe zijn een aantal jongere elementen uit CVP en BSP en de beide grote vakbewegingen in de redactieraad opgenomen met het nadrukkelijk vooropgesteld doel mettertijd te streven naar "een" grote politieke progressistische formatie, eventueel gesteund op een "vakbeweging".

Bron : De Standaard,
22-23/5/71.

Persprijs voor persvrijheid

De leden van de Socialistische Persunie van België zullen jaarlijks een prijs toekennen aan de persoon die zich in eigen land of in het buitenland heeft ingespannen voor het behoud van de persvrijheid. Hij zal voor de eerste maal in de herfst van dit jaar worden toegekend. Dit werd zaterdag beslist op een bijeenkomst van socialistische journalisten, te Oostende.

Bron : De Standaard,
15/7/71.

NEDERLANDSE KRANTEN IN NOOD

1. Nederlandse journalisten : SOS-krant.

In een op dinsdag 23 maart gepubliceerd memorandum, waarvan ook een exemplaar werd afgegeven aan premier De Jong, pleit het algemeen bestuur van de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) voor staatshulp bij het oprichten van een onafhankelijk fonds dat o.m. het verstrekken van financiële hulp aan de pers en met name aan dagbladen tot doel moet hebben. "De vrije, onafhankelijke pers wordt in haar bestaan bedreigd. De economische positie van de dagbladpers in Nederland verslechtert onrustbarend snel," aldus het NVJ-memo.

De financiële hulp is gedacht in de vorm van kredietfaciliteiten en andere steun voor herstructurering, investeringen en andere maatregelen ter versterking van de economische, technische en redactionele mogelijkheden. Ook wordt opgekomen voor in de tijd beperkte bijdragen in de exploitatiekosten van kranten die in hun bestaan bedreigd worden.

De ongunstige conjunctuur in de krantensektor wordt door de NVJ verklaard door de medio 1970 opgetreden stagnatie in de advertentiebezetting en het begin 1971 vastgestelde daling van dat volume. Daartegenover staan immers stijgende produktiekosten.

Bron : De Standaard,
24/3/71.

2. Minister vraagt snel advies. Commissie studeert op dagbladenfonds.

NVJ betwijfelt tijdig resultaat.

Minister Klompé (CRM) heeft een commissie ingesteld, die op korte termijn moet adviseren over de wenselijkheid en de uitvoerbaarheid van een bedrijfsfonds voor de dagbladpers. Op dinsdag 23 maart heeft de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) met spoed op een bedrijfsfonds aangedrongen.

De commissie die nu ingesteld is vloeit echter voort uit een voorstel van de interdepartementale commissie Concentratietendensen in de dagbladpers, die vorig jaar een rapport heeft uitgebracht. In de Tweede Kamer werd op 9 september 1970 een motie van het KVP-Kamerlid Engels aanvaard, waarin een studie werd gevraagd naar de mogelijkheden "die een restructiefonds kan bieden ter ondersteuning van samenwerkingsvormen, die rekening houden met de differentiatie in de dagbladpers."

Een commissie die de instelling van een bedrijfsfonds moet bestuderen is al genoemd in het rapport van de Persraad over de concentraties in de dagbladwereld, in januari 1968. De commissie-Concentratietendensen in de pers werkte het uit. In het dinsdag 1.1. uitgebrachte rapport van de NVJ wordt twijfel uitgesproken over het tempo waarin het onderzoek tot stand komt.

In het rapport staat: "Alleen al door het feit, dat een door de regering toegezegde studiec commissie een half jaar na het Kamerdebat nog niet aan het werk is gegaan, vreest de NVJ dat elke oplossing die de commissie te bieden zal hebben - zo zij al tot een unaniem standpunt zal geraken - te laat komt. De sterk verslechterde positie van de dagbladpers eist maatregelen op korte termijn."

Bron : De Volkskrant,
26/3/71.

Slechte tijd voor Nederlandse kranten.

Voor de dagbladen was het jaar 1970 in economisch opzicht een weinig opwekkend jaar, aldus de eerste regels van het jaarverslag van de Nederlandse Dagbladpers (de organisatie van Nederlandse dagbladondernemingen) over 1970.

Hoewel de abonnementsstarieven 1 juli opnieuw met tien procent zullen stijgen, is niet uitgesloten dat die verhoging alsnog wordt aangepast aan de inmiddels groter gebleken kostenstijgingen.

Het verslag konstateert dat 1970 een negatief bedrijfsresultaat heeft opgeleverd. De abonnementsprijzen stegen met 15 procent maar deze dekken niet meer dan een derde van de kosten. "Hierdoor is de bedrijfstak nog steeds te conjunctuurgevoelig".

In 1970 stegen enerzijds de loonkosten aanzienlijk en anderzijds viel inkrimping van de reclamebestedingen door het bedrijfsleven te bespeuren omdat daar getracht werd de kostenstijgingen te compenseren.

Volgens het verslag is de uitbreiding van reclamezendtijd via radio en T.V. mede oorzaak van de terugloop van nationale advertenties in de bladen. In 1970 was dit ruim 23 procent lager dan in 1966 toen radio- en T.V.-reclame werd ingevoerd.

Bron : Het Belang van Limburg,
5/5/71 .

Teloorgang van "De Tijd" ?

De malaise in de Nederlandse dagbladpers heeft scherpe vormen aangenomen, toen bekend werd dat het conservatief-katholieke, voortreffelijke blad "De Tijd" zou ophouden te verschijnen. Dit werd meegedeeld door het VNU-concern, dat "De Tijd" uitgeeft, naar beweerd wordt met een verlies van 50 miljoen BFr. Het VNU-concern, dat daarnaast nog een stel dames- en familiebladen publiceert, boekte echter in 1970 een bruto-winst van iets meer dan 250 miljoen BFr.

Hoe dan ook, de redacteuren van "De Tijd" hebben zich daarbij niet neergelegd. Over heel Nederland is een soort "weldadigheidsaktie" georganiseerd ten voordele van het veroordeelde blad. De vraag is nu maar, of deze aktie het onverbidde zal kunnen opschorten of afwenden.

Bron : Gazet van Antwerpen
15-16/5/71
De Standaard
17/5/71.

Subsidie voor opiniebladen gevraagd

Naar aanleiding van de moeilijkheden waarin het dagblad "De Tijd" is geraakt, heeft de Nijmeegse hoogleraar prof. dr. F.J.Th. Rutten in het KRO-radioprogramma Context een pleidooi gehouden voor de invoering van gesubsidieerde opiniebladen zonder advertenties.

De advertenties zou men volgens Prof. Rutten moeten kunnen slijten aan landelijke, regionale of stads-advertentiebladen of aan de STER. "Zodoende zou de opiniekrant weer worden wat zij in oorsprong ook was: een medium dat zonder economische doelstelling en zonder advertenties slechts nieuws en meningen daaromtrent brengt.

Volgens de Nijmeegse hoogleraar moet er een systeem te vinden zijn, waarin opiniebladen niet meer afhankelijk zijn van economische wetten. Er zou al een ontwikkeling in die richting merkbaar zijn.

De subsidie zou moeten komen uit de belasting van de inkomsten van de STER en de advertentiebladen.

Bron : NRC-Handelsblad,
19/5/71.

Naar fusies in Nederlands-Limburgse krantenwereld.

Nederlands-Limburg met zijn ruim één miljoen inwoners, telt nog steeds vier dagbladen:(in volgorde van hun oplage) Limburgs Dagblad te Heerlen, De Nieuwe Limburger te Maastricht, Maas- en Roerbode te Roermond en het Dagblad voor Noord-Limburg te Venlo.

Dat is wel typisch voor de diversiteit in de Nederlandse dagbladwereld, alhoewel hieraan spoedig een einde lijkt te komen: de inkomsten van de publiciteit lopen sterk terug en sommige Nederlandse krantenbedrijven, niet eens van de kleinste, hebben in 1970 enorme verliezen geleden. Om ons tot één voorbeeld te beperken : De Tijd keek einde vorig jaar tegen een verlies aan van meer dan 50 miljoen Bfr.

Er doen zich dan ook steeds meer fusies voor; hetzelfde verschijnsel hebben wij in ons land gekend, maar het ligt al enkele jaren achter ons.

Zo werd gisteren aangekondigd dat de Maas- en Roerbode zal fusioneren met De Nieuwe Limburger en het Dagblad voor Noord-Limburg met het Limburgs Dagblad, zodat in het andere Limburg nog slechts twee dagbladen zullen overblijven.

Insiders beweren zelfs, dat de operatie hiermede niet ten einde is en dat binnen afzienbare tijd de twee overgebleven dagbladen tot één krant zullen versmelten.

Bron : Het Belang van Limburg,
1/4/71.

Nieuwe Nederlandse krant - geen dagblad als een ander.

Na heelwat voorbereiding startte in het Nederlandse Apeldoorn op 1 april - een ietwat eigenaardige datum - een nieuw dagblad met 18.000 abonnees. Een maand later is de oplage van deze nieuweling, "Reformatorisch Dagblad", gestegen tot 23.000. Het blad is niet in losse bladenverkoop, maar probeert zich boven water te houden met postabonnementen.

Dit is niet de enige eigenaardigheid aan dit "principiële protestants kristelijk" dagblad : men zal er geen woord in vinden over sport of over televisie, en evenmin over radio, bioskoop, toneel, kabaret enz.

De leiding van dit ortodoks-gereformeerde dagblad heeft uitgerekend dat men na een jaar 25.000 abonnees moet hebben om

recht te blijven. Toch wel een hele onderneming om in deze tijd van fusies en andere perikelen in de perswereld zomaar van de grond af te beginnen.

Bron : Het Belang van Limburg,
30/4/71
De Standaard, 29/4/71.

Algemeen Dagblad 25 jaar.

Een kwart eeuw geleden (op dinsdag 29 april 1946) werd de Nederlandse krantenwereld verrijkt met een nieuwe uitgave: het Algemeen Dagblad, door de Nieuwe Rotterdamse Courant N.V. op de markt gebracht als voortzetting van het vooroorlogse Dagblad van Rotterdam.

In de loop van 25 jaar is dit - naar de woorden van hoofdredacteur H.N. Appel "populaire, betrouwbare en politiek onafhankelijke" - ochtendblad uitgegroeid van een summier krantje dat leed onder de papierdistributie, tot een der grootste in de Nederlandse pers.

De oplaat bijv. steeg van 20.000 bij de start tot 365.000 op dit moment. Daar zijn wel de dochterbladen bij inbegrepen: de Dordtenaar, Rijn en Gouwe, de Drentse en Asser Courant, en de Emmer Courant, die wat hun internationale en landelijke nieuwsvoorziening betreft, stuk voor stuk op de Rotterdamse moederborst zijn aangewezen.

Door deze groei heeft de Algemeen-Dagbladgroep in numeriek opzicht alle andere landelijke dagbladen op één na achter zich gelaten. Ook qua advertentie-omzet neemt het AD met zijn kopbladen de tweede plaats in op de landelijke markt.

Het aantal redactieleden van het AD alleen is in de loop der tijd gestegen tot 106, nog afgezien van de vele medewerkers, die vaste of losse bijdragen leveren.

In de hoofdredactie hebben zich in die kwart eeuw nogal wat mutaties voorgedaan.

In de redactionele kolommen van het AD is weinig ophef van de 25 jaar gemaakt.

Bron : NRC-Handelsblad,
29/4/71.

"Loeloe", nieuw tienerweekblad.

NV uitgeverij Spaarnestad in Haarlem brengt sinds 5 juni 1971 een nieuw weekblad, "Loeloe", voor tieners van 13 tot 20 jaar op de markt. Van de 32 pagina's is 40 procent aan popmuziek, platen, groepen en festivals gewijd; 30 procent aan mode en 30 procent aan varia.

Bron : NRC-Handelsblad,
4/6/71.

Redactie Figaro krijgt inspraak.

De redactie en de direktie van het Franse dagblad "Le Figaro" kwamen overeen dat het beleid van de krant voortaan mede door de journalisten zal worden vastgesteld.

De overeenkomst, die een einde maakt aan een al jaren durend konflikt, voorziet in de instelling van een vijf leden tellende leidingsraad die door een journalist zal worden voorgezeten. Drie leden ervan zullen worden aangeduid door Figaro-direkteur Prouvost die 97,3 th. van de aandelen bezit.

Voorts komt er een "raad van waakzaamheid" die uit twaalf leden zal bestaan, waaronder vier journalisten. Omdat belangrijke beslissingen zoals de benoeming van een hoofdredakteur met een meerderheid van 75 t.h. genomen moeten worden hebben de journalisten daarmee in feite een vetorecht. De huidige hoofdredakteur, Robinet, werd benoemd tot voorzitter van de redactie-leiding.

Bron : De Standaard,
2/4/71.

Het Franse dagblad Le Monde kreeg de Europese gouden Mercurius 1971 ad honorem toegewezen. Deze prijs wordt jaarlijks toegekend door het Centro annali giornalistici (centrum van pers-annalen, te Rome) aan een maatschappij of aan een industrieel bedrijf dat meegewerkt heeft aan de economische ontwikkeling of aan de Europese gedachte.

Bron : De Nieuwe Gids,
13/4/71.

Kranteruzie.

Twee Franse dagbladen, Le Monde en Le Figaro, hebben weer eens ruzie. Beide maken aanspraak op de betiteling "ernstige krant", en terwijl Le Monde zich de beste serieuze krant van Frankrijk kan noemen, weet Le Figaro zich gesteund door de trouw van een lezerspubliek van notabelen en hen, die zich met een conformistisch brok establishment willen vereenzelvigen.

Le Monde noemt zich bij voorkeur "een krant voor intellectuelen". De Figaro spreekt liever over "lezers met een verantwoordelijke positie in de maatschappij". Genoeg elementen voor een polemieek, maar de jongste ruzie gaat over iets anders.

In een op de voorpagina van Le Monde gepubliceerd artikel verwijt hoofdredacteur Jacques Fauvet de Figaro, dat deze zich schuldig maakt aan dumpingpraktijken. Fauvet maakt zich vooral kwaad over het feit, dat gasten in vele hotels 's morgens gratis bij hun ontbijt Le Figaro krijgen en dat huurders van niet al te goedkope vakantiehuizen voor niets de Figaro in de bus vinden.

Zoals overal in West-Europa is de positie van de meeste kranten in Frankrijk weinig rooskleurig. Le Monde heeft dan wel ondanks een prijsverhoging (terwijl alle kranten nog 50 centimes kosten, moet voor Le Monde 70 centimes worden betaald) haar lezerspubliek uitgebreid, maar de positie van het blad blijft moeilijk. Fauvet verwijt de Figaro, dat deze de krantenlezers nog meer afwent om de kostprijs van 'n krant te betalen, dan al het geval is. Hij verwijt de Figaro verder, dat met deze gratis uitdelingen het oplagecijfer omhoog gejaagd wordt met alle misleidende gevolgen van dien voor advertentietarieven en dergelijke. En tenslotte meent Fauvet, dat de overheid in de praktijken van Le Figaro een voorwendsel zou kunnen vinden om zich buiten de financiële zorgen van de pers te houden.

Le Figaro kwam gistermorgen onmiddellijk terug met een stuk op de achterpagina. De hotelhouders betalen de helft van de normale prijs voor de aan hun gasten verstrekte exemplaren, hetgeen overeenkomstig de vastgestelde regels is, aldus Le Figaro, die verder zwijgt over de kranten, die naar vakantiehuizen gestuurd worden.

Het blad stelt vervolgens wat natrappend vast, dat Le Monde de eigen oplage-cijfers omhoog heeft gejaagd "door te profiteren van de rellen van mei '68 via een toenemende demagogie ten bate van gauchistische slopers".

Met een grotere oplage en een veel grotere advertentiedekking kan de Figaro zich zoiets best veroorloven.

"Fleet Street" weer in het nieuws.

The Guardian 150 jaar (5 mei)
Daily Mail een "tabloid" (3 mei)
Daily Sketch verdwijnt (11 mei).

- Jarige "Guardian" lichtpunt in crisis van Britse Pers.

Londens "Fleet Street" vierde feest op woensdag 5 mei. Aanleiding tot de festiviteiten was de verjaardag van de "Guardian", 150 jaar geleden als een plaatselijk blad in Manchester geboren en op dit moment één van de vier nationale "kwaliteitsbladen" die Groot-Brittannië rijk is.

De krant zelf vierde dit heuglijk feit met een extra-bijlage van twaalf bladzijden waarin wel, wee en historie van de Guardian werden geschetst, en met een diner waarbij Westduitslands kanselier Brandt en de Britse eerste-minister Heath als eregasten aanzaten. De persorganisaties zetten het verjaardagsfeest extra-luister bij door hoofdredakteur Alastair Heat-herington uit te roepen tot de "journalist van het jaar", terwijl de krant als geheel eenzelfde ere-predikaat meekreeg.

Maar hoe goed alle lofuitingen en boeketjes de Guardian-makers ook zullen doen, het belangrijkste feit in deze verjaardagsdagen is wel dat de oplage van de krant nog altijd stijgt. In april werd de rekordcirculatie van 330.000 exemplaren per dag gehaald, waarmee weer iets werd ingelopen op de ondanks alle inspanningen in lezerstal dalende Times, die nog nauwelijks 375.000 lezers telt.

Die stijgende oplage is des te opmerkelijker, omdat vrijwel alle andere kranten in Groot-Brittannië de laatste jaren in schrikbarend tempo achteruitgaan.

Te vooral door de komst van de commerciële televisie zo bittere strijd om het bestaan - dat wil zeggen om de advertenties - is ook voor de Guardian nog lang niet gewonnen. Maar de vooruitgang die deze krant de laatste tijd maakt betekent voor iedereen die het goed meent met de op zo'n roemruchte traditie bogende Britse pers toch een sprankje hoop in ontegenzeggelijk moeilijke tijden.

Bron : De Standaard,
6/5/71.

-"Daily Mail" in nieuw kleedje.

Op maandag 3 mei verscheen de Britse krant "Daily Mail" voor het eerst in zijn nieuwe vorm: een 40 pagina's tellende krant op klein formaat geïllustreerd met talrijke foto's.

De "Daily Mail", Englands oudste populaire krant, een schepping van wijlen lord Northcliffe, kon het ondanks al z'n oude tradities van goede ondernemende journalistiek, met z'n 1.814.000 lezers financieel niet bolwerken.

In april maakte de groep Associated Newspapers bekend dat de "Daily Mail" een "nieuw" blad zou worden en om financiële redenen met de "Daily Sketch" zou fusioneren. De nieuwe krant zou een dagelijkse oplage van twee miljoen exemplaren moeten halen.

De "Daily Express" poogde alvast de lezers van de oude "Daily Mail" voor zich te winnen en blokletterde op de frontpagina: "De Daily Mail is zoals U weet dood. Ik denk dat U zich meer thuis zult voelen bij onze krant.

Bron : De Standaard
NRC-Handelsblad,
4/5/71.

- Daily Sketch ter ziele.

Het Britse ochtendblad "Daily Sketch" verscheen voor de laatste keer op dinsdag 11 mei. Het blad, dat al geruime tijd kampte met financiële moeilijkheden, werd in 1909 gesticht. Het gaat nu op in de "Daily Mail", die sinds begin mei, op klein formaat ging verschijnen.

Het laatste nummer van de Ketch bestond dinsdag toch al bijna uitsluitend uit die "Mail". Alleen de voor- en de achterpagina waren duidelijk te herkennen als behorende tot de "Daily Ketch", de andere 30 pagina's waren gevuld met "Mailkopij".

In een editoriaal, waarin de lezers werden herinnerd aan "de zaken die we samen hebben meegemaakt", werd beloofd dat de "niets of niemand ontziende vechtlust van de opgedoekte Sketch in de nieuwe Daily Mail zal voortleven.

Van de bijna 300 journalisten, die tengevolge van het verdwijnen van de "Daily Sketch" zonder werk kwamen te zitten, heeft nauwelijks een derde nieuw werk gevonden.

Bron : De Standaard
Het Belang van Limburg,
12/5/71.

Bondsrepubliek steunt kranten.
Met goedkope leningen.

Volgens het Westduitse ministerie van economische zaken zijn sinds eind 1968 achtennegentig kredieten ter waarde van 25,4 miljoen mark (330 miljoen B.Fr.) verstrekt aan kleine en middelgrote krantenbedrijven, die niet uit eigen kracht in staat waren noodzakelijke investeringen uit te voeren.

Het gaat hier om langlopende kredieten met een maximum van 500.000 mark (6,5 miljoen B.Fr.) waarover een rente van 6 th. moet worden betaald. De kredieten worden verstrekt uit gelden, die de industrie betaalt ter aflossing van de na-oorlogse Marshall-hulp.

De Bondsregering heeft zich tot doel gesteld de menigvuldigheid van de Westduitse pers "als dragers van de politieke meningsvorming te behouden en te versterken". Bonn doet dit door krantenbedrijven tot een totale oplage van 160.000 exemplaren goedkope leningen te verstrekken voor investeringen ter modernisering van hun ondernemingen. Voorwaarde is dat de kranten en tijdschriften van deze uitgeverijen de politieke vorming en voorlichting dienen.

De kredietactie van de bondsregering wordt door de Vereniging van Duitse Krantenuitgeverijen als "waardeloze hulp" ervaren, die echter niet in staat is ernstig bedreigde ondernemingen uit de gevarezone te brengen.

Bron : De Standaard,
 5/4/71.

Westduitse Pers.

Uit Stamm's handboek voor de pers en advertenties blijkt dat het aantal Westduitse dagbladen en periodieken vorig jaar licht is teruggelopen.

Er verdwenen 67 kranten, waardoor er nog 998 over zijn. Het aantal periodieken, met inbegrip van vakbladen en geïllustreerde tijdschriften, verminderde met 173 tot 10.516.

Bron : Het Belang van Limburg,
 7/4/71.

Het Zweedse parlement keurde een omstreden wetsvoorstel goed waarbij dagblad- en tijdschriftenadvertenties worden belast met respektievelijk 6 en 10 t.h. De opbrengst van de belasting zal worden gebruikt om kranten en tijdschriften die met verlies werken te steunen.

Eron : De Standaard,
27/5/71.

Osservatore zou verdwijnen voor informatieblad.

Volgens hardnekkige geruchten zal het dagblad Osservatore Romano, officieus staatsblad van het Vaticaan vervangen worden door een informatieblad in de voornaamste wereldtalen met uitsluitend berichten van katholiek belang. De Osservatore wordt uitgegeven in het Italiaans met van tijd tot tijd pauselijke documenten en mededelingen in het latijn. Er is dagelijks wel een bladzijde Italiaans nieuws.

Het is verder de bedoeling om de zondagsuitgave van de Osservatore, die behalve in het Italiaans ook in het Frans, Engels, Duits en Spaans verschijnt, te vergroten en er een flink geïllustreerd weekblad van te maken, dat dan niet langer zou worden gedrukt in Vaticaanstad, maar in Rome.

Bron : NRC-Handelsblad,
28/4/71.

"Kranten in VS oppervlakkig en goedgelovig".

De voorzitter van de Amerikaanse Vereniging van Dagbladdirekteuren, Newbold Noyes jr., zei op een vergadering van de vereniging dat de Amerikaanse kranten "zo op hun gemak gesteld, oppervlakkig, vastgeroest aan versleten clichés en goedgelovig zijn, dat ze hun lezers een visie op de samenleving en haar problemen bieden waarvan ze weten dat ze niet juist is.

"Mijn boodschap is", aldus Noyes, "dat we nu ^{niet} precies een eervol hoofdstuk toevoegen aan de geschiedenis van de dagbladpers. Zoals onze critici zeggen hebben we heel wat verantwoording af te leggen tegenover de openbare mening."

Noyes zei dat de pers in Amerika meer aandacht besteedt aan Martha Mitchell, "een ministervrouw die vasthoudt aan de illuzie dat ze een Marie-Antoinette is", dan aan de "gekoördineerde,

opbouwende activiteiten van alle andere vrouwen van de regeringsfunktionarissen in Washington". (Martha Mitchell is de vrouw van de minister van justitie John Mitchell en staat bekend om haar scherpe tong). Volgens Noyes zal men harder moeten werken om aan "het nieuws achter het nieuws" te komen.

Bron : De Standaard,
16/4/71.

Persvrijheid Nihil in Latijns-Amerika.

"Het komitee voor de persvrijheid" van de Interamerikaanse persunie, dat einde maart te San Domingo vergaderde, is tot de konklusie gekomen dat de persvrijheid en het recht op informatie in Latijns-Amerika derwijze zijn aangevreten dat de journalisten van Latijns-Amerika ernstig verontrust zijn.

Volgens een uitgegeven verslag heerst er op Cuba en Haitie niet alleengeen persvrijheid, maar is er zelfs helemaal geen pers : er bestaan slechts de partijpropaganda en de terreur van de diktatoriale regimes van Castro en Duvalier. De pers is evenmin vrij in Panama, Paraguay, Peru, Bolivië, Brazilië, Guatemala. In Columbië en Uruguay bestaat de persvrijheid in beginsel maar met ernstige beperkingen, die het gevolg zijn van de abnormale toestand, waarin deze landen zich bevinden. Voor Chili zal het uur der waarheid vlug komen, aldus het rapport : het zal moeten kiezen tussen een "wettelijke diktatuur en de democratie".

Bron : Het Belang van Limburg,
27/3/71.

O M R O E P
=====

Het nieuwe is er af.

De fabrikanten van merkartikelen gaan in Nederland dit jaar hun reclame in de televisie beperken ten gunste van de dagbladen en andere media.

De kosten gaan te zwaar wegen en bovendien : het nieuwe van de TV is er af, zei de president-directeur van Van Nelle, een van Nederlands grote koffie- en theezaken. De televisie heeft volgens hem aan werfkracht verloren en is wat met reclame overvoerd.

Zijn bedrijf zal daarom dit jaar een deel van het reclamebudget verschuiven van de televisie naar de dagbladen en de andere media.

Bron : Het Laatste Nieuws,
14/5/71.

Wat geen radioman durft zeggen.

Het Nederlands omroepbestel is het modernste bestel ter wereld, vindt de heer Jan Broeks, die na 42 jaar dienst bij de Vara afscheid heeft genomen van de radio-omroepwereld. Hij is voor meer samenwerking tussen pers en omroep en keurt de strijd tussen beide media grondig af. Pers en omroep zijn geen tegenstanders, wel rivalen.

Het Nederlandse radio-stelsel is in beginsel een liberaal stelsel, in tegenstelling met het Belgische, waarin BRT-RTB als persconcentratie een keihard monopolie bezitten. Taal zoals de heer Broeks sprak is in ons land ook vanwege een radio- of televisiemanager gewoon ondenkbaar, hoe verfrissend het ook zou zijn ze te horen. Het monopolie van de Staat is trouwens in lijnrechte tegenstelling met de persvrijheid.

Men mag zich dan ook afvragen hoe lang de toestand in België nog houdbaar zal blijven.

Hoe moeilijker de dagbladen het krijgen, hoe meer de vrije meningsuiting - een van de hoogste democratische waarden - in het gedrang komt. In feite is het vreemd dat een industrieel monopolie voor de overheid een aanleiding kan zijn tot dras-

tisch ingrijpen, maar dat tegen een staatsmonopolie op een zo belangrijk terrein als dat van de persvrijheid geen verhaal mogelijk schijnt.

De jongste tijd zijn nochtans van verschillende zijden stemmen opgegaan, die daar nadrukkelijk aandacht voor vragen.

Bron : Het Laatste Nieuws,
18/5/71.

Onderwijs-tv in Nederland.

Aan alle 13000 scholen in Nederland is begin juni het programma-overzicht met uitzendrooster van de stichting nederlandse onderwijs tv voor het seizoen 1971-1972 gezonden. Het gaat om 220 programma's opgenomen in 42 projecten (tv-programma's onderdeel van een onderwijsleerpakket), 19 projecten voor het basisonderwijs en 23 voor het voortgezet onderwijs. Nieuw is o.m. het project ontwikkelingssamenwerking, waarbij zowel radio als tv bij betrokken zijn.

Van de 13000 scholen in Nederland hebben er thans 4000 tv. Een verdubbeling tov verleden jaar.

Bron : Vrije Geluiden
1971, nr. 23.

Radio Capital failliet verklaard.

De exploitatie-maatschappij van de piratenzender Radio Capital, de International Broadcasters Society (IBS) in Bussum (Nederland), is door de Amsterdamse rechtbank failliet verklaard. Dit houdt tegelijk het faillissement in van Radio Capital.

Bron : Het Belang van Limburg,
26/5/71.
NRC-Handelsblad,
4/6/71.

Vier kleine Nederlandse omroepverenigingen verliezen hun zendtijd.

Minister Klompé van CRM heeft begin juni de beschikkingen getekend waarbij met ingang van 1 oktober 1971 de zendtijdtoewijzingen voor de NVSH, de Morele Herbewapening en de HIRO worden ingetrokken. De intrekking geldt zowel voor radio- als televisiezendtijd.

De minister heeft voorts beschikt dat voor de Bond zonder Naam alleen de tv-zendtijd wordt ingetrokken. Minister Klompé heeft overwogen dat de programma's van andere zendgemachtigden thans voldoende voorzien in de bedoelde behoeften. Van verschillende zijden is protest aangetekend tegen dit besluit.

Bron : NRC-Handelsblad,
4/6/71.
De Tijd, 5/6/71.

Poolse inspraak via televisie.

Alle burgers van Polen konden onlangs voor de eerste keer een leidend vertegenwoordiger van de communistische partij vragen stellen over allerlei problemen en onmiddellijk daarop een antwoord krijgen. De Poolse televisie heeft daartoe een serie programma's opgesteld die op gezette tijden, onder de naam Burgertribune, worden uitgezonden.

De eerste uitzending was gewijd aan een van de grootste problemen in het land, de woningbouw.

De leiding van de partij wil met de reeks programma's de nadruk leggen op haar streven tot een soort dialoog met de bevolking te komen en de wensen van de burgers beter te leren kennen. De telefoonkosten van de vragenstellers worden vergoed.

Bron : De Tijd
5/6/71.

Geweld op de kijkkast.

Wie af en toe op de Duitse televisiezenders afstemt, heeft ongetwijfeld al gemerkt dat onze Oosterburen niet voor het vertonen van geweld terugschrikken. De televisiedeskundige prof. Heribert Heinrichs schrijft in het tijdschrift "Eltern" zelfs dat het in de Duitse programma's brutaler toegaat dan in de Amerikaanse. Hij heeft een onderzoek ingesteld en is tot resultaten gekomen die tot nadenken stemmen. In zeven dagen tijds waren op de ARD en het ZDF samen eventjes 52 harde vuistgevechten te zien en 27 schietpartijen. Daarnaast ook opknoppingen, wurgscènes, brutale aanrandingen van vrouwen en kinderen en vier terechtstellingen met de kogel.

Professor Heinrichs is in zijn beschuldiging aan het adres van de verantwoordelijken niet mals. Hij heeft het o.m. over sadistische kameravoering" en "op de zenuwen werkende brutaliteiten". Een rij voorbeelden bewijst dat deze krachtige termen niet overdreven zijn.

In een ander Duits blad, de "Stuttgarter Zeitung", staat te lezen dat het aantal kinderen voor wie geweld het prettigste is van wat op het beeldscherm te beleven valt, zich verdrievoud heeft (van 14 tot 43 th.) Prof. Heinrichs schijnt het dus wel bij het rechte eind te hebben in zijn kritiek.

Bron : Het Belang van Limburg,
21/5/71.

Amerikanen ontevreden over televisie.

Bij een opinie-onderzoek in de VS bleek dat ongeveer 44 t.h. van de Amerikanen helemaal niet tevreden is over de TV-programma's. Meer dan 50 t.h. oordeelt, dat er teveel reclameboodschappen op de beeldbuis komen. De steekproef, uitgevoerd bij 1500 Amerikanen door het Gallupinstituut, in opdracht van het weekblad "Newsweek", bleek tevens dat nieuwsuitzendingen en dokumentaires het meest gewaardeerd worden : 79 t.h. van de ondervraagden vonden dat de beste programma's.

Bron : De Standaard,
25/5/71.

Zuid-Afrika krijgt televisie.

Een commissie van onderzoek heeft eind april rapport uitgebracht over de invoering van televisie in Zuid-Afrika. Zij spreekt zich in positieve zin uit en berekent dat de voorbereidingen drie jaar in beslag zullen nemen. De kosten worden geschat op 250 miljoen gulden. Op wekdagen zou 10 % van de zendtijd gebruikt worden voor reclame.

Zuid-Afrika was tot dusverre het enige ontwikkelde land dat nog geen televisie had.

Bron : De Nieuwe Gids,
NRC-Handelsblad,
28/4/71.

Oprichter van B.B.C. overleden.

Lord Reith, die als eerste directeur van de BBC, de Britse omroep vanuit een tweekamervertrek te Londen oprichtte, is op 81-jarige leeftijd in het rusthuis voor officieren te Edinburgh in Schotland overleden.

Lord Reith is vijftien jaar directeur-generaal van de BBC geweest. Hij trad in 1939 af en bekleedde daarna ministerposten in de kabinetten van Neville Chamberlain en Winston Churchill. Hij werd baron en in 1942 door Churchill niet meer opgenomen in een gewijzigd kabinet.

Bron : Het Laatste Nieuws,
17/6/71.

F I L M
=====

Filmregisseur Erich Engels overleden.

In een ziekenhuis in München is op 81-jarige leeftijd de uit Remscheid afkomstige filmregisseur Erich Engels overleden.

Engels was gespecialiseerd op het gebied van de misdadigersfilms. Tot zijn bekendste werken behoorden Kirschen in Nachbars Garten, Mordsache Holm, Im Namen des Volkes, Mordprozess dr. Jordan, Dr. Crippen an Bord, Das himmelblauwe Abenkleidt en Crippen lebt.

Bron : NRC-Handelsblad
28/4/71.

Belgische filmpionier Dekeukeleire overleden.

Te Werchter overleed op 68-jarige leeftijd Charles Dekeukeleire, een van de pioniers van de Belgische film.

Dekeukeleire debuteerde als filmcriticus en realiseerde op 22-jarige leeftijd zijn eerste kortfilm "Combat de boxe". Met "Ongeduld" en "Detectiveverhaal" verrichtte Dekeukeleire baanbrekend werk, terwijl "Witte Vlam", "Lourdesvizioen" en "Verzengde aarde" werken waren die getuigden van een sterke sociale belangstelling. "Tema's van inspiratie" was de eerste merkwaardige film over de kunst die in België werd gerealiseerd. Deze film kreeg op het festival in Venetië in 1938 een gouden medaille. Met de verfilming van "Het kwade oog" van Teirlinck waagde de overleden kineast zich op het terrein van de speelfilm.

Als essayist was Dekeukeleire ver op zijn tijd vooruit. In "L'émotion sociale" beschreef hij zijn reisindrukken over Afrika, terwijl zijn filmtheorie gestalte kreeg in "Le cinéma et la pensée". In totaal realiseerde hij 83 werken.

Bron : De Standaard,
3/6/1971.

A L G E M E E N
=====

Een nieuw tijdperk.

Schooltelevisie kan een heel nuttig hulpmiddel zijn in het onderwijs. Toch zijn er betrekkelijk weinig onderwijzers of leraars die er gebruik van maken. De voornaamste reden hiervoor lijkt wel te zijn : de moeilijkheden met de uitzendtijd. Een leraar moet al veel geluk hebben als hij juist zo'n rechtstreekse uitzending in zijn lesuur kan inbouwen. Bovendien moet hijzelf het programma al eens gezien hebben, opdat hij het op een didactisch verantwoorde wijze kan gebruiken.

Sommige scholen beschikken al over een video-recorder. Dit apparaat dat wij volgens Marc Galle een televisie-opnemer zouden moeten noemen, maakt het al heelwat makkelijker. Toch moet nog steeds een bediende of een technicus op alle mogelijke uren klaarstaan om een uitzending op te nemen.

Met cassettes zal ook dit probleem van de baan zijn. Via een afspeel-apparatuur zal men naar hartelust ingeblikte lessen op het TV-toestel kunnen afdraaien. Het laat dan ook geen twijfel dat deze uitvinding pas de beginnende stoot aan het audiovisueel onderwijs zal geven. Voorlopig is dat echter nog toekomstmuziek, want zo'n cassette is peperduur.

In de Bondrepubliek gaat men nu al het eksperiment wagen en wel met een deel van de bevolking dat kapitaalkrchtig genoeg is, nl. de artsen.

Een dochteronderneming van het Springerconcern komt in juli voor de dag met het eerste audiovisuele tijdschrift ter wereld, dat "Medicolloc" gedoopt werd. Dit wekelijks verschijnend televisiecassetteprogramma zal de huisartsen op de hoogte houden van de laatste ontdekkingen op medisch gebied. Om de geweldige produktiekosten het hoofd te bieden, heeft men ook reklamespots moeten inlassen. Zelfs met die reclame zal de Duitse huisarts nog ongeveer 250 fr. per aflevering moeten neertellen. Hij heeft dan veertien dagen tijd om zijn "stof" in te studeren, want na die periode moet hij de cassette doorsturen naar een andere abonnee. Hoe dan ook, de kogel is door de kerk en een nieuw tijdperk is ingeluid. Over enkele jaren zal het allemaal al een stuk goedkoper zijn en wie weet waar de cassettes dan al dan niet goed voor zullen zijn.

Bron : Het Belang van Limburg,
24/5/71.

USSR-boekenoplaag in 1975.

De Sowjetuitgeverijen laten thans boeken het licht zien in een opslag van anderhalf miljard exemplaren; in 1965 waren dat er 1.2 miljard. Gedurende het achtste 5-jarenplan (1966-1970) zijn er 26 pct. meer studieboeken verschenen en 28 pct. meer politieke literatuur. De uitgave van kinderliteratuur nam met 25 pct toe.

Bij het nieuwe, het negende 5-jarenplan (1971-1975) is niet alleen voorzien in een toeneming van de boekenopslag en van de oplagen aan kranten en tijdschriften, maar ook in het verbeteren van hun thematiek en van hun uiterlijk. In 1975 zullen er voor de Sowjetlezers ongeveer 200 miljoen exemplaren meer ter beschikking komen dan in 1970. De opslag van tijdschriften zal met 7 à 8 miljard exemplaren toenemen.

Bron : Informatiebulletin
Weekblad van de Ambassade
van de USSR in Nederland,
27/5/71.

Paus over kommunikatiedia: vrede en vriendschap bevorderen.

In een toespraak ter gelegenheid van de wereldddag der kommunikatiedia heeft de Paus verklaard dat de snelle berichtgeving een kenmerk van elke dag is geworden en dat de Kerk op dit gebied niet onverschillig mag blijven daar de moraal en de mentaliteit van de mensen bij dit gebeuren betrokken zijn. Hij onderstreepte tevens dat van de nieuwsmedia in de eerste plaats dient verlangd te worden dat zij de vriendschap en de vrede in de wereld bevorderen.

Bron : De Nieuwe Gids, 18/5/71
Het Belang van Limburg,
24/5/71.

Vatikaan over massamedia.

Door het Vatikaan is begin juni een herderlijk schrijven over communicatie en de massamedia openbaar gemaakt, waarin het recht van ieder om over alles te worden geïnformeerd en de plicht van de officiële instanties (ook de kerkelijke) om open en eerlijke informatie te vertrekken worden vastgelegd.

Het document is opgesteld in opdracht van het tweede Vatikaanse Concilie. Er is zeven jaar door deskundigen aan gewerkt.

Het geschrift bevat richtlijnen voor het inrichten van informatiebureaus bij alle kerkelijke instanties en geeft aanbevelingen aan journalisten om hun objectiviteit te verdedigen tegen de invloeden, die op hen worden uitgeoefend.

Bron : NRC-Handelsblad, 4/6/71
Gazet van Antwerpen,
4/6/71.